

BODOR PÁL Profán tünődés Che Guevarához

BEVEZETŐŰL: a versnek ezt a részletét azon az éjszakán írtam, az Úr 1967. esztendejében, amikor halálhírért az összes baráti és ellenséges hullámhosszokon bementék az összes szpikerek, csicsergő női szopránhangok szó-kén és könnyű-pikáns kölnivizeket idézően, és szekszepiles althangok meg férfias baritonok, és mindenféle nyelvek, melyek magukhoz idomították, lágyítva avagy érdesítve a halott fiatal orvos nevét, mely egészen másképp hangzott a svédek, az albánok, a franciák, az arabok, az izraeliek, oroszok, kínaiak és magyarok ajkán, éppúgy, ahogy egészen másképp ejtik a világ minden nyelvén Jézus Krisztus nevét a gyönyörű és mégis megbukott keresztény internacionáléban. Azon az éjszakán még nem tudhattam, hogy ez a szenvedélyes, okos, felnőtt kamasz rövidesen politikai vallásalapítónak számít sokak szemében; de a nosztalgia kamasz-múltunk iránt, amikor — — — — —

Mind ritkábban papírra vetett gondolatjelekkel szakítom félbe magam: mert egy bevezetőben nem mondom el sem azt, amit még meg kell írni, sem azt, ami megfogalmazhatatlan, és még kevésbé azt, amit felesleges szavakba önteni.

Részlet tehát az alábbi vers-főljegyzés — talán könyv lesz belőle.

*Könnyű nekem papolni, Che,
bevettem már az altatót —
egy óra múlva
mít nekem a Te örök halálod,
ha nyolc órára elalhatom
a kerek altató
fehér holdja alatt?*

*Könnyű nekem papolni, Che Guevara,
itt, fele úton a Perzsa-öböl
és az Északi-sark között,
ahol középtermetűek az emberek,
közepesek a nyarak, az esők,
és kötélbáncomat e középben nyugodtan végigjárom:
egyensúlyozó rudam egyik végén a Hold,
másikon a Nap —*

*könnyű nekem papolni, Che Guevara,
nem is tudom, mikor járt utoljára
revolver vasa a kezemben —
az is közepes kozák forgópisztoly volt tkp —
és egész életemben három golyóm volt hozzá
három világhoz —*

Mondd, Che, mi a halottak véleménye rólunk?
Mondd, Che, ki küldött Téged oda fel, fel:
forradalmat szervezni mennyben és pokolban;
Mondd Che Guevara, most odafent
a Nirvanától kissé balra
az Úristen szakálla fölött
hány embered áll már mindenre készen?

Ugye, Che, lejössz majd torzonborz, szakállas
angyalokkal,

ugye, Che
géppisztolyt is a kezükbe nyomtál már
(micsoda célkarikák a glóriák, apám!)
ugye, Che
az angyalok belédszerettek,
és ropog a puska
a trónus körül?

Könnyű nekem papolni, Che Guevara,
velem szemben lila orgonák vigyorognak
egy ronda képen,
a lezárt tv vakon hallgatózik,
s a papucsom az ágy előtt vár ...

Ugye, Che?
Nézd, néha azt hittem, az asszonyok elől
menekültél a fegyverhez, veszélyhez,
menekültél föl a miniszteri székbe
és vissza a dzsungelbe,
mert mi mind előlük vagy utánuk futunk, Che,
ha nők szeme nem lenne rajtunk,
nem lennénk sem hősök, sem csibészek,
sem banditák, sem istenek, te Che,

de vannak, Che, be jó, hogy vannak mégis,
ha nem lennének, sosem mozdulnánk.

Che, meg kell tanulnom spanyolul,
és meg kell tanulnom Argentínát, Bolíviát, Kubát,
és látnom kell Anyád s asszonyaid,
és meg kell írnom (egyszer majd) e század
legütölső hőseposzát.

Ó, anakronisztikus fegyveres Krisztus, te,
fehércsempés fürdőszobák korában
és Rolls-Royce-ok és divatbemutatók
és zümmögő, finom gépagyak
meg 250 000 tonnás tankhajók korában,
Ernesto Che Guevara
a kubai proletárbank állami elnöke

te konok gyerek-Hemingway,
te,
Ernesto Che Garibaldi — — —
könnyű nekem papolni, ágyam előtt vár a paplan,
a föld alatt a bérelt helyem,
az égben a halálom,
az ágyban asszonyom,
elsején a fizetésem,
Ernesto Che,
olyan gyönyörűen komoly voltál,
mint mi 16 éves korunkban,
és úgy nézek fel rád,
mint az élő a halálra.

Amikor Nicolas Guillénnel beszélgettem
reggeltől estig,
egy szénselyem hajú lány,
Haydé Boud
nézett gépfegyver-szemével;
amikor Raffael Albertit hallgattam,
öreg mosolya mellől
furcsa leánya figyelt rám;
amikor Rád gondolok,
Jordant látom magam előtt
az ösvényen,
és vöröshangú, kemény harangok szólnak:

Che! Che! Che!